

10 december 2024

LANDELIJKE RELEASE FILMS MICHAÏL KALATOZOV

Ook te zien op Eye Film Player

Als de kraanvogels overvliegen en *De brief die nooit verzonden werd* zijn veelgeprezen titels uit de tijd van de Dooi, de jaren van (relatieve) politieke ontspanning en grotere vrijheid voor kunstenaars in de Sovjet-Unie. De klassiekers van regisseur Michail Kalatozov zijn nu digitaal gerestaureerd en worden door Eye Filmmuseum landelijk uitgebracht.

Vanaf 9 januari in de filmtheaters en op [Eye Film Player](#)

Twee films uit de periode van de Dooi zijn digitaal gerestaureerd (2K). Ze zijn gemaakt door de in Georgië geboren filmer Michail Kalatozov (1903-1973). Met *Als de kraanvogels overvliegen* (1957, Gouden Palm) en *De brief die nooit verzonden werd* (1960, Gouden Palm-nominatie) maakte hij internationaal furore op de filmfestivals.

De klassiekers van Kalatozov stammen uit een tijdvak dat in het huidige Rusland wordt doodgezwegen. De films die tijdens deze korte periode van relatieve liberalisering werden gemaakt, geven een ander beeld van de Sovjet-Unie dan Poetin tegenwoordig wil uitdragen.

Inventief, gedurfd

Onder het bewind van Nikita Chroesjtsjov kregen filmmakers, kunstenaars en schrijvers grotere vrijheid – ze bezongen niet langer de zegeningen van het communisme, maar richtten zich op het levensgevoel en de verhalen van een jongere generatie, opgegroeid in een moderniserende supermacht.

Beide titels werden geprezen om hun inventieve filmtaal en gedurfde onderwerpskeuze. In *Als de kraanvogels overvliegen*, over een tragische liefdesrelatie tijdens de Tweede Wereldoorlog, staan de individuele emoties centraal; ook in *De brief die nooit verzonden werd* kantelt het beeld van de heldhaftige sovjetmens: de vier jonge geologen in de Siberische wildernis, op zoek naar het kostbare diamant, blijken niet opgewassen tegen de ontketende natuur. Een enorme bosbrand dwingt het viertal tot een vlucht voor hun leven.

Levensecht

Dat Kalatozovs films indruk maakten was mede te danken aan het virtuoze, vrije camerawerk van Sergej Oeroesevski en de uitstraling van hoofdrolspeelster Tatjana Sanoilava: haar spel was doorleefd en levensecht, in niets leek ze op de door Stalin voorgeschreven heldinnen van het socialistisch-realisme.

De Dooi-periode duurde niet lang. Na de machtsovername door Leonid Brezjnev in 1964 belandden flink wat titels uit de tijd van de politieke ontspanning op de plank, na ingrijpen van de censuur. Wat bleef was de invloed van Kalatozov op jongere filmers als Andrej Tarkovski (*De jeugd van Ivan*), Marlen Choetsjiev (*Ik ben twintig*) en Michail Kalik (*To Love*).

Politiek-culturele ontspanning

Opvallend in die tijd is de opkomst van regisseurs uit de niet-Russische Sovjetrepublieken Oekraïne, Georgië en Armenië, onder wie Kira Moeratova (*Brief Encounters*), Otar Iosseliani (*Falling Leaves*) en Frunze Dovlatyan (*Hello, It's Me*). Met Kalatozov gaven ze gezicht aan een bijzondere periode van politiek-culturele ontspanning.

Een aantal (zelden vertoonde) films van bovengenoemde regisseurs is vanaf 9 januari te zien in de Eye-series [Eye Classics](#) en [Restored & Unseen](#). Tarkovski's *De jeugd van Ivan* en *Als de kraanvogels overvliegen* en *De brief die nooit verzonden werd zijn* (ook) te zien op Eye Film Player. Een deel van de vertoonde films is afkomstig uit de collectie Sovjetfilms van Eye.

Filmtitels

Als de kraanvogels overvliegen
Michail Kalatozov SU 1957 97'

De brief die nooit verzonden werd
Michail Kalatozov SU 1960 96'

De jeugd van Ivan
Andrej Tarkovski SU 1962 94'

Ik ben twintig
Marlen Choetsjiev SU 1962/1965 162'

Falling Leaves (4K-restauratie)
Otar Iosseliani SU 1966 91'

Hello, It's Me (4K-restauratie)
Frunze Dovlatyan SU 1966 136'

Brief Encounters (4K-restauratie)
Kira Moeratova SU 1967 96'

To Love
Michail Kalik SU 1968 75'

Dear Comrades!
Andrei Kontsjalovski RU 2020 116'

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Voor meer informatie en afbeeldingen, neem contact op met:

Rachel Voorbij
Pers- & PR Manager Eye Filmmuseum
Mob. 06 3025 4143
rachelvoorbij@eyefilm.nl